

COSSOS DE SEGURETAT AUTONÒMICS

Policia emmanillada

Mossos d'esquadra, policia emmanillada, per les reticències del govern central, que encara no vol entendre el problema. Al País Valencià, mentrestant, la qüestió, com tantes altres, resta pendent

Toni Ferragut i Carme Font

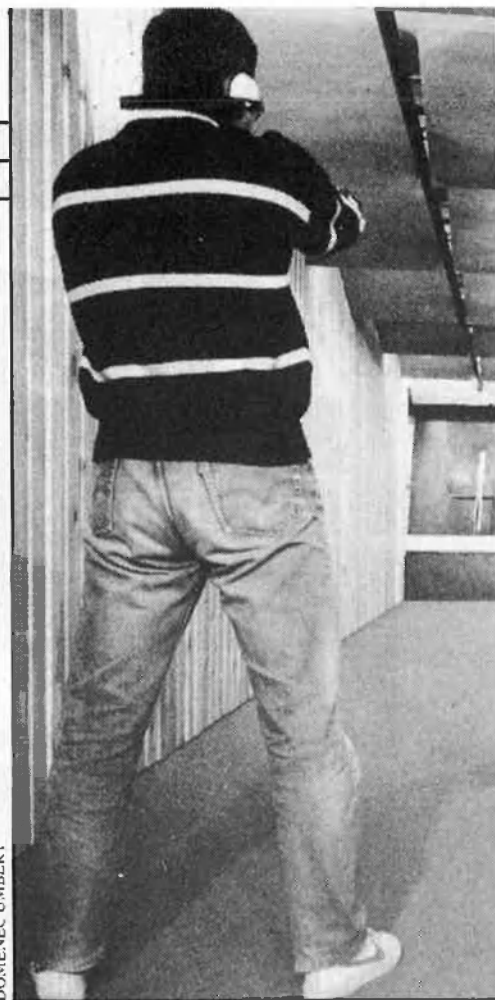
A principi d'abril, els germans Verónica i José García Jiménez, de 5 i 3 anys respectivament, van desaparèixer del Centre d'Acollida de Menors que la Generalitat té al barri de Sant Pere i Sant Pau de Tarragona. La recerca d'aquests nens per part dels mossos d'esquadra ha aixecat novament polèmica entre la Generalitat i el govern central, perquè aquest darrer creu que era missió de la policia i la guàrdia civil fer aquest servei.

El motiu del conflicte rau en el fet que l'administració central pensa que la Generalitat s'ha exlralimitat, perquè no pot enviar els mossos d'esquadra a fer aquest tipus d'investigació. Per contra, el govern autonòmic creu que aquest és un afer que li pertany de ple, perquè els nens no eren delinqüents i estaven acollits a un centre de tutela; per tant, la Generalitat diu que menors és una matèria totalment traspasada i amb competència exclusiva, tal com assenyala l'article 9.28 de l'Estatut d'Autonomia.

Un diari de Madrid, en la seva edició barcelonina, posava en boca d'un portaveu de l'administració central aquestes paraules: «Nosaltres hem actuat amb cautela i prudència, mentre la policia autonòmica ha preferit fer-ho com si fossin els homes de Harrelson». I en les declaracions fetes en roda de premsa pel comissari provincial de policia, José Luis Morales, a Tarragona, manifestà que s'havia sentit pressionat pel governador civil de Tarragona, Vicent Valero, perquè es resolgués al més aviat possible el cas, en el qual es desplegaren un total de 160 homes, entre efectius del cos de Policia Nacional i el de la Brigada Judicial. Tot això dibuixa un clar i soterrat enfrontament entre les dues administracions. Malgrat això, tots insisteixen que a nivell de base hi ha una certa entesa i una col·laboració

«Arriben, fan el servei impecable i se'n tornen».

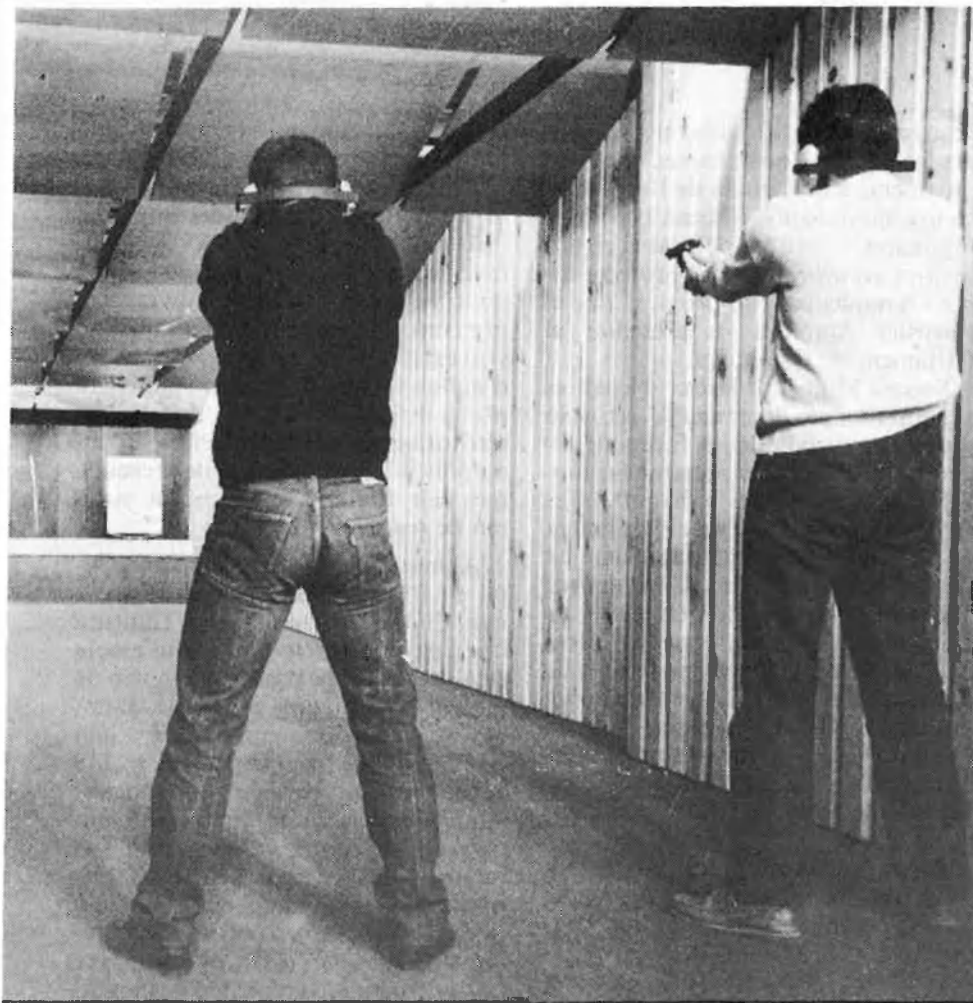
DOMENECH UMBERT

cordial entre les dues policies. Els problemes sorgeixen a nivell polític. Com el cas de la TV3, sembla que es vulgui aixafar la policia autonòmica.

Calma tensa tot esperant la Junta de Seguretat

El governador civil de Barcelona, Ferran Cardenal, ha tramès una carta que comunica el conseller de governació, Macià Alavedra, que és convenient de reunir la Junta de Seguretat de Catalunya per tal d'intentar desbloquejar l'impasse actual en què es troba. La darrera junta es va celebrar el 21 de maig de 1985.

La Junta de Seguretat és un òrgan que preveu l'article 13.6 de l'Estatut, on s'assenyala: «Es crea la Junta de Seguretat, formada per un nombre igual de representants del govern central i de la Generalitat, amb la missió de coordinar l'actuació de la Policia de la Generalitat i de les Forces i els Cossos de Seguretat de l'Estat». Una de les funcions d'aquest organisme és la d'aconseguir dotacions, composició numèrica, d'aprovar-ne l'estructura, el reclutament i els comandaments. La Junta aprovà que l'arma reglamentària dels mossos seria l'arma curta. També compten amb uns quants fusells cedits per l'exèrcit, per retre honors en el Palau de la Genera-

litat; pel que fa a l'escamot que vigila les antenes dels mitjans de comunicació, disposen també de subfusells.

El governador civil de Barcelona és el president de la part estatal i, alhora, fa les funcions de portaveu en aquesta Junta, on no hi ha un president establert, ni tampoc un lloc de celebració fix; una vegada es fa en el territori estatal i l'altra en l'autonòmic. Els acords s'han de prendre com acords, perquè no hi ha votacions. Aquest sistema fa que moltes vegades es quedi aturat, perquè no es posen d'acord les dues parts i això fa que, a una part, li sigui enormement fàcil de bloquejar l'altra.

En aquests moments, de calma tensa, ningú no vol fer gaires declaracions, tot esperant de solucionar les possibles discrepàncies en el si d'aquesta propera reunió.

Portaveus del Govern Civil han declarat a EL TEMPS que el dia 15 d'abril encara no havien rebut resposta de la part catalana. També han manifestat que confien en la bona predisposició de diàleg, però que, en aquests moments, parlar de solucions, seria fer futurisme. De moment, fins que aquesta no s'hagi reunit, el governador no vol fer cap declaració.

Per la seva part, el conseller de Governació, Macià Alavedra, ha decla-

rat a EL TEMPS: «Hi ha una ferma voluntat política de tirar endavant la policia autonòmica i assolir el sostre màxim marcat per l'Estatut. El finançament ha d'anar a càrrec dels pressupostos de l'estat, i no dels de la Generalitat. Esperem que en la propera reunió de la Junta s'aconseguiran acords vàlids per les dues parts, i que no quedarà bloquejada. Hi ha una autèntica voluntat de diàleg i de trobar el camí, després d'aquets *impasse*. El diàleg és necessari per veure com s'analitza l'aplicació de la recent Llei de Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat a Catalunya.»

Una de les missions que té encomanada la policia autonòmica és la vigilància dels edificis i les propietats de la Generalitat. Entre aquests edificis hi ha la TV3, però, recentment, han estat substituïts per guardes jurats d'empreses privades. Una anèdota curiosa és la que va protagonitzar l'ex-president del Parlament, Heribert Barrera, el qual es va negar a lliurar el seu carnet d'identitat si no li'l requeria un mossos d'esquadra. Si aquesta era una de les competències que tenen encomanades els mossos, és ben evident que no la fan. Segons preveu l'article 13 de l'Estatut i l'article 149.1.29 de la Constitució, els Mossos d'Esquadra poden fer totes les funcions policials, llevat de les que que-

den reservades a les forces i als cossos de seguretat de l'estat, perquè són de caràcter extracomunitari i supracomunitari, com ara la vigilància de ports, aeroports, fronteres, estrangers, passaports, etc.

Ertzaintza i Mossos

Aquests 364 homes i dones que estan preparats i il·lusionats per fer tasques de policia judicial es veuen frustrats perquè han de fer feines de guardes jurats més que de policies. Tal com diu Miquel Sellarès, que fou Director General de Seguretat Ciutadana de la Generalitat de Catalunya, expert en qüestions de seguretat ciutadana: «Els mossos d'esquadra són presents en les festes majors, les populars, la Patum, etc. D'alguna manera, com hem dit el nostre col·lectiu, Un Pas Endavant, redactors de la revista *Policia de Catalunya*, són com una mena de «majorets», fan com els gegants i els capgrossos —per entendre'ns—, arriben, fan el servei impecable i se'n tornen. El ciutadà està cofoi de veure que el país té una policia pròpia, però ells no s'adonen que, igual que els gegants, marxaran quan s'hagi acabat la festa, i allà es quedarà la guàrdia civil. I si aquells mossos d'esquadra tan bonics, tan joves, tan democràtics —que realment ho són— fan algun detingut, hauran d'actuar com faria qualsevol altre ciutadà: portant-lo a la guàrdia civil, que serà qui l'interrogarà, qui el vigilarà i qui farà tots els tràmits. Malgrat que els mossos portin placa, defensa, manilles i revòlver. Només poden fer això».

En contraposició a les idees manifestades per Miquel Sellarès, l'actual director, Lluís Renau, remarca: «Nosaltres tenim moltes competències, que podríem assumir si tinguéssim gent. Però el problema més greu que tenim és el finançament. Si la Policia Autonòmica en tingués més, es podria estructurar millor, però patim una manca de recursos important. En les ampliacions de plantilles o en l'adquisició de nou material, hem de ser prudents, perquè cada vegada representa això un colp per a les finances de la Generalitat. Hauríem d'arribar a aconseguir, igual com funcionen al País Basc, el finançament per part de l'estat».

Si comparem les competències de la policia basca i la catalana, l'Ertzaintza pot assumir el sostre més alt de competències. L'article 17 de l'Estat basc és molt més ampli que l'article 13 del català. I, si mirem la recent Llei

Orgànica de les Forces i Cossos de Seguretat de l'Estat, en les disposicions finals, la part que fa referència al País Basc no queda tan reglamentada com la part catalana. La policia basca té més competències i, també, més gent, ja que actualment compta amb prop de 3.000 agents, que han anat substituint les forces de seguretat de l'estat. Principalment, en la tasca del servei de carreteres, substituint la guàrdia civil de trànsit, cosa que la catalana no pot fer encara, perquè l'estat es nega a traspassar aquestes competències.

La Llei de Forces i Cossos de Seguretat, en el seu avantprojecte, encara hauria estat més restrictiva, pel que fa a la part catalana, si no fos per les negociacions que hi va haver entre el ministre Barrionuevo i el conseller Macià Alavedra.

D'altra banda, a Catalunya la policia autònoma no substitueix la de l'estat, mentre que, al País Basc, sí. Per tant, en un futur no massa llunyà, tan sols hi haurà l'Ertzaintza i un reduït grup de forces de l'estat, per realitzar les tasques extra i supracomunitàries. A Catalunya, per més policia que tingui la Generalitat, això no succeirà.

23-A, ¿la festa en pau?

L'ex-director general de Seguretat Ciutadana ens comenta: «Els bascos tenen molt clar el sentit d'estat, mentre que els catalans massa vegades són regionalistes i, amb la llengua i les sardanes, ja en tenen prou. Costa molt assolir una veritable consciència nacional. Però hem de tenir ben present que tots els estats, des de la dreta fins a l'extrema esquerra, tenen policia amb serveis d'informació. Una policia sense informació és una policia sense cap».

Ara fa un any que la companyia de

reserva número 10 antiavalots, en la diada de Sant Jordi, carregà desafortunadament, a la Rambla de Barcelona, contra els vianants. Els partits polítics blasmaren l'actitud policial i el govern va recuperar un vell projecte sobre un model policial propi, el que el conseller Alavedra va presentar al Parlament de Catalunya.

Segons Miquel Sellarès: «Nosaltres aprofitem una desgraciada actuació d'una companyia de les forces de seguretat de l'estat per presentar el model policíac. Hi havia hagut molts anys per presentar-ne un al Parlament de Catalunya, i no calia aprofitar un fet tan desafortunat. ¿Com penseu que s'ho van prendre els prop de 13.000 membres que integren les forces de l'estat? Ja que tots no eren a la Rambla, doncs, ho van veure com un afrontament personal. La seguretat ciutadana, en aquests moments, no són els 364 mossos d'esquadra, sinó els 13.000 membres de la F.C.S.E., ens agradi o no.

Aquest col·lectiu no té cap necessitat de conèixer o preocupar-se de què és i què significa la Generalitat. Ells depenen directament dels governadors civils. L'estat en té un tant per cent molt alt de culpa, perquè ha mantingut al marge del poble els seus cossos de seguretat. Pel que fa al govern autònic, també té una part de culpa, perquè no ha sabut atreure's en el camp social i cultural aquests homes. No se'ls ha preparat campanyes, com es volia fer perquè poguessin veure TV3, campanyes de normalització lingüística, etc. Cal reconèixer, però, que, per iniciativa pròpia, la guàrdia civil a Girona ha organitzat curses de català. Per contra, la Generalitat ha tingut molta sensibilitat en el tema dels militars. Té un departament que hi treballa constantment, organitzen rutes culturals, viatges per als que tre-

ballen a Catalunya, com també tota mena d'activitats».

Arran dels fets del dia de Sant Jordi, els parlamentaris Rafael Ribó, del PSUC, i Albert Alay, d'ERC, presentaven interpellacions sobre la qüestió policial, i el conseller de Governació presentà el model del govern, que, en síntesi, assenyala: «l'aparició d'aquest nou model apareix motivada per la delimitació estricta dels àmbits territorials entre els respectius serveis de policia i l'establiment de mecanismes dels diferents serveis en un sistema de seguretat pública».

Aquest model té un pilar fonamental en l'Escola de Policia de Catalunya. El director, Joan Carol, comenta que, en aquests moments, «l'escola està preparant la segona promoció de mossos d'esquadra, amb 245 alumnes. I, paral·lelament, també s'han fet cursos de reciclatge per a 219 agents en actiu de les policies locals. Aquest reciclatge és importantíssim, tant per la futura col·laboració i el model policíac, com pel servei que prestarà als ciutadans. La formació que reben els futurs policies de Catalunya és òptima i estan preparats per actuar com una autèntica policia judicial.

Un greu dèficit

El director general de Seguretat Ciutadana, Lluís Renau, hi afegeix: «La policia autònoma és una policia jove, en fase embrionària i amb un model a uns deu anys vista. El nombre actual de mossos més els de la nova promoció, que sumaran un total de 600 agents, no són suficients per fer les tasques que se'ls exigeix o se'ls pot exigir. Catalunya té un dèficit policíac de prop de 7.000 agents per igualar la proporció de l'estat. Aquesta desproporció amb voluntat política pot ser

ONTINYENT, actuació única de

Maria del Mar Bonet

Dia 25 d'abril. 11 de la nit

Teatre Echegaray

«Per celebrar el dia 25 d'Abril, dia de les llibertats del País Valencià»

Excm. Ajuntament d'Ontinyent

Macià Alavedra: «Un nou model de policia autònoma».

coberta per la policia de Catalunya. Quan dic Policia de Catalunya, em refereixo a la suma de les policies municipals més l'autonòmica. En una primera fase, fóra bo arribar al nombre de 3.000 policies, però som conscients que això no es pot fer en un dia i que hem d'anar treballant pas a pas. Les nostres competències són molt més àmplies del que la gent creu. Els nostres agents poden actuar en tots aquells camps en què la Generalitat té competències absolutes. També pot actuar com la policia judicial.»

L'estructura de la policia autonòmica —mossos d'esquadra— és la següent: Hi ha un director general de Seguretat Ciutadana, Lluís Renau; un sots-director, Carles Torras; un inspector de policia, Lluís Adelguer i Carbó, tinent coronel de l'exèrcit de terra de l'arma d'artilleria, i un sub-inspector, Joan Canals i Costa, que també és tinent coronel de l'exèrcit de terra de l'arma d'infanteria. Les dota-

cions que tenen els mossos d'esquadra, segons el seu director general, són suficients per la fase en la que estan. Disposen de diferents tipus de vehicles, tant a ciutat com a la muntanya. Estant creant una bona xarxa de comunicacions, amb aparells construïts per empreses industrials catalanes, dels més moderns que es poden trobar al mercat europeu. De moment, tot això està en fase d'expansió.

Si d'una banda, el sostre de l'Estatut és molt alt, a l'hora de ser aplicat en accions concretes, demostra que les competències dels mossos, en segons quins casos, es troben del tot emmanillades. La propera Junta de Seguretat pot fer-ne de desllorigador.

La inexistent policia valenciana

El passat 17 d'aquest mateix mes, el grup comunista exigia en una inter-

venció a les Corts valencianes la necessitat de la creació d'una policia valenciana. Segons el diputat de la Taula per la Unitat dels Comunistes, Antonio Montalbán: «En el franquisme es va crear una barrera entre la policia i el ciutadà que només es pot superar amb una policia autònoma». La proposta va ser derrotada amb els vots del PSOE i la Coalició Popular.

En aquesta mateixa línia, si bé l'article 36 de l'Estatut d'Autonomia assenyala que «hi haurà un cos únic de policia autònoma de la Comunitat Valenciana que serà regulat per llei de les Corts valencianes...», totes les declaracions del partit que governa a la Generalitat s'han encaminat a destacar la inutilitat de la creació d'aquest cos.

Així, mentre en un principi es va parlar d'unificar la policia municipal, per obtenir un resultat similar a la policia autònoma», en paraules de l'ex-conseller de governació Felipe Guardiola, també arribaren en aquest camp —com és el de la televisió autònoma— directrius clares des del govern central. Rafael Vera, director de Seguretat Ciutadana, declarava al juny del 83 que no es crearia el cos. Felipe Guardiola rectificà ostensiblement les declaracions de Vera en la premsa, i allí acabà la història.

Al final del 84, des de la Conselleria de Governació, es va fer pública la idea de crear un cos de minyons, policia que vigilaria i custodiaria els edificis de la Generalitat. La idea només quedà en això i, amb la desaparició de la Conselleria de Governació —que, de primer, rebia el pretencions nom de Conselleria d'Interior— el projecte ha quedat bloquejat entre les nombroses subsecretaries de la Presidència. Al carrer de Cavallers. □

DOMÈNEC UMBERT

(SUCESSOR DE MIGUEL SANCHO GARCIA)

FÀBRICA DE PELADILLES I DOLÇOS

ESPECIALITATS: NOUS FARCIDES. PASTISSOS DE CARN DE ROVELL I GLÒRIA, ELS INIMITABLES TORTELLS, I LES TAN ACREDITADES PELADILLES D'ALCOI

“EL CAMPANAR”

Major, 2 - Telèfons 54 33 89 i 54 29 50 - ALCOI